

INTERNATIONAL CONFERENCE

**SECURITY APPARATUS
PROPAGANDISM
AND PRAGUE SPRING**

7-9 SEPTEMBER 2008, PRAGUE

ústav pro studium
totalitních režimů

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

BEZPEČNOSTNÍ APARÁT PROPAGANDA A PRAŽSKÉ JARO

7.-9. září 2008, Praha

Konference probíhá pod záštitou

předsedy Senátu Parlamentu České republiky
vPřemysla Sobotky

a maršálka Senátu Polska
Bogdana Borusewicze

Pořadatelé:

Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR)
Ústav národní paměti (IPN)
Ústav dějin maďarské revoluce 1956 (Institute 1956)
Polský institut (PI)
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy (FF UK)

PROGRAM_CZ

Janusz Kurtyka,
prezident Institutu Pamięci Narodowej
János Rainer,
ředitel Ústavu dějin mařarské revoluce 1956

Neděle 7. zář1 2008

18:30 Zahájení výstavy „Invaze 1968“, připravené Ústavem národní paměti (IPN)

Prostory před Rudolfinem, nám. Jana Palacha

20:00 Hudba pro Prahu 1968 - In memoriam Ryszard Siwiec

Dvořákova síň Rudolfiny, nám. Jana Palacha

K. HUSA: Hudba pro Prahu 1968
T. BAIRD: Concerto lugubre
L. VAN BEETHOVEN: Symfonie č. 3 Eroica
hraje Národní symfonický orchestr Polského rozhlasu z Katowic pod vedením Łukasze Borowicze a violista Ryszard Groblewski

Raut pro zvané

Ponděl1 8. zář1 2008

9:00 Registrace
Aula Filozofické fakulty UK,
nám. Jana Palacha

9:30 Zahájení konference
Aula Filozofické fakulty UK,
nám. Jana Palacha

Přemysl Sobotka,
předseda Senátu Parlamentu ČR
Zbigniew Romaszewski,
místopředseda Senátu Polska
Pavel Žáček,
ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

10.00 Panel I: Evropa a Pražské jaro v roce 1968

moderátor: Miroslav Lehký, ÚSTR

JERZY EISLER, IPN: **Polsko v roce 1968**
CSABA BÉKÉS, 1956 Institute: **Mařarsko a Pražské jaro**
TOMÁŠ VILÍMEK, ÚSTR: **Pražské jaro a jeho vnímání v NDR-SED, společnost a opozice**
MILAN SOVILJ, Institut za noviju istoriju Srbije: **Ohlasy světské okupace Československa v jugoslávském tisku**
PIERRE KENDE, 1956 Institute: **Pražské jaro z pařížské perspektivy**

12:30 Přestávka

14:00 Panel II: Bezpečnostní aparát v sovětských satelitech a Pražské jaro

moderátor: Łukasz Kamiński, IPN

MAGDOLNA BARATH, Historical Archive of State Security Apparatuses: **Recepce Pražského jara mařarským bezpečnostním aparátem**
LADISLAU ANTONIU CSENDES, National Council for the Study of the Securitate Archives: **Pražské jaro z perspektivy rumunských bezpečnostních archivů**
GRZEGORZ MAJCHRZAK, IPN: **Polská tajná služba a Pražské jaro**

15:30 Panel III: Bezpečnostní aparát v Československu a Pražské jaro

moderátor: Petr Blažek, ÚSTR

TOMÁŠ BURSÍK, ÚSTR: **Bezpečnostní aparát a sledování aktivit K 231, KANu ad. v průběhu roku 1968**

MICHAL GREGOR, Ústav paměti národa: **Události roku 1968 z pohledu StB na Slovensku**

JAN KALOUS, Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a společenských věd Kolín,

DARIUSZ DĄBROWSKI, Instytut Pamięci Narodowej, Opole: **Jičínské události roku 1968 na základě českých a polských dokumentů**

PAVEL ŽÁČEK, ÚSTR: **Činnost ústředního orgánu československé politické policie ve dnech od 20. do 26. srpna 1968**

17:30 Pražské jaro a film I

Projekce: **Československý filmový týdeník**
Projekce: **Zmatek** (1969, režie Evald Schorm)

DANIEL RŮŽIČKA, Totalita.cz: **Pražské jaro v seriálu „Třicet případů majora Zemana“**

Úterý 9. září 2008

9:30 Panel IV: Okupace Československa

moderátor: Tomáš Bursík, ÚSTR

WŁADYSŁAW BUŁHAK, IPN: **Oblasti výzkumu zapojení polské armády do akce „Dunaj“**
MILAN BÁRTA, ÚSTR: **Oběti vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968**

LUKÁŠ CVRČEK, ÚSTR: **Trestná činnost příslušníků okupačních sil v roce 1968**

PETR BLAŽEK, ÚSTR: **Propaganda okupačních vojsk**

ANDREA KOZÁRY, University of National Defense, Budapest: **Okupace Československa - maďarská vojenská účast v reflexi státní bezpečnosti, na základě nově objevených dokumentů**

11:30 Pražské jaro a film II

Projekce: **Maďarské filmové týdeníky**
Projekce: **Polské propagandistické filmy** („Bránili jsme jednotu“; úryvek filmového týdeníku z r. 68, část pořadu Zbigniewa Skoczylase, důstojníka polské armády, účastníka intervence v roce 1968)

12:30 Přestávka

14:00 Panel V: Druhý život Pražského jara

moderátor: Krzysztof Persak, IPN

KRISTINA BURINSKAITĖ, Genocide and resistance research centre of Lithuania: **Nové podoby antisovětských tendencí v Litvě a aktivity KGB proti Pražskému jaru**

JAROSLAV CORANIČ, Univerzita Prešov: **Obnovení řeckokatolické církve v Československu v r. 1968**

JANOS RAINER, 1956 Institute: **„Korčulská deklarace“ k 21. srpnu 1968 a její přijetí maďarským stranickým a bezpečnostním aparátem**

ŁUKASZ KAMIŃSKI, IPN: **Zkušenost roku 1968 a polská krize 1980-1981**

15:50 Pamětníci o Pražském jaru - diskuse

moderátor: Petruška Šustrová

MIROSLAV KUSÝ
JAROSLAV SUK
LIBUŠE ŠILHÁNOVÁ
AGNIESZKA HOLLAND

17:00 Zakončení konference

INTERNATIONAL CONFERENCE

**SECURITY APPARATUS
PROPAGANDISM
AND PRAGUE SPRING**

7-9 September 2008, Prague

Under the auspices

of the Presidents of the Polish and Czech Senates

Přemysl Sobotka

and

Bogdan Borusewicz

Organizers:

Institute for the Study of Totalitarian Regimes (ÚSTR)

Institute of National Remembrance (IPN)

Institute for the History of the 1956 Hungarian Revolution (Institute 1956)

Polish Institute (PI)

Faculty of Arts, Charles University (FF UK)

PROGRAM_EN

Sunday, September 7

18:30 Opening of exhibition
“1968 Invasion“,
prepared by Institute of
National Remembrance

Jan Palach square, beside the
Rudolfinum concert hall

20:00 Music for Prague 1968
- In memoriam Ryszard
Siwiec

Dvořákova síň in Rudolfinum
concert hall, Jan Palach square

K. HUSA: Music for Prague 1968
T. BAIRD: Concerto lugubre
L. VAN BEETHOVEN: Symphony No. 3 “Eroica”
National Polish Radio Symphony Orchestra
Katowice, conducted by Lukasz Borowitz
viola Ryszard Groblewski

Banquet

Monday, September 8

9:00 Registration
University hall in Faculty of
Arts, Jan Palach square

9:30 Opening
University hall in Faculty of
Arts, Jan Palach square

Přemysl Sobotka,
chairman of the Senate of the Czech Republic
Zbigniew Romaszewski,
deputy marshal of Polish Senat
Pavel Žáček,
director of the Institute for the Study of
Totalitarian Regimes

Janusz Kurtyka,
president of the Institute of National
Remembrance
János Rainer,
director of the Institute for the History of
the 1956 Hungarian Revolution

10:00 Panel I: Europe and
Prague Spring in 1968

moderator: Miroslav Lehký, ÚSTR

JERZY EISLER, IPN: Poland in 1968
CSABA BÉKÉS, 1956 Institute: Hungary and
the Prague Spring

TOMÁŠ VILÍMEK, ÚSTR: Reception of the
Prague Spring in DDR-SED, society and
opposition

MILAN SOVILJ, Institut za noviju
istoriju Srbije: The Echoes of Soviet
Occupation of Czechoslovakia in
Yugoslav press

PIERRE KENDE, 1956 Institute: The Prague
Spring from a Paris Perspective

12:30 Break

14:00 Panel II: Security
Apparatus in Soviet
satellites and Prague
Spring

moderator: Łukasz Kamiński, IPN

MAGDOLNA BARATH, Historical Archive of
State Security Apparatuses: Reception of
the Prague Spring in the Hungarian State
Security Apparatuses

LADISLAU ANTONIU CSENDES, National
Council for the Study of the Securitate
Archives: The Prague Spring, seen
through Romania's Securitate archives,
January '68 - December 1970

GRZEGORZ MAJCHRZAK, IPN: The Polish
Security Service and the Prague Spring

15:30 Panel III: Security Apparatus in Czechoslovakia and Prague Spring

moderator: Petr Blažek, ÚSTR

TOMÁŠ BURSÍK, ÚSTR: Security Apparatus and Observation of Activities K 231, KAN in 1968

MICHAL GREGOR, Ústav pamäti národa: Events of 1968 in perspective Slovakian security service

JAN KALOUS, Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a spoločenských vied Kolín,

DARIUSZ DĄBROWSKI, Instytut Pamięci Narodowej, Opole: Events in Jičín 1968 on the basis of Czech and Polish documents

PAVEL ŽÁČEK, ÚSTR: Activity of the Central Organ of Czechoslovak Political Police between August 20-26, 1968

17:30 Prague Spring and Film I

Projection: **Czechoslovak newsreel**

Projection: „Zmatek“ (1974, directed by Evald Schorm)

DANIEL RŮŽIČKA, Totalita.cz: Prague Spring in TV-serial story „30 cases of Major Zeman“

Tuesday, September 9

9:30 Panel IV: Occupation of Czechoslovakia

moderator: Tomáš Bursík, ÚSTR

WŁADYSŁAW BUŁHAK, IPN: Areas of Research into the Involvement of the Polish Army in the “Danube”

MILAN BÁRTA, ÚSTR: Victims of Armies of Warsaw Pact in 1968

LUKÁŠ CVRČEK, ÚSTR: Criminal Activity of Members of Armies of Occupation in 1968

PETR BLAŽEK, ÚSTR: Propagandism of Armies of Occupation in 1968

ANDREA KOZÁRY, University of National Defense, Budapest: Occupation of

Czechoslovakia - certain reactions and reflections of the state security to the military participation of Hungary, recently discovered documents

11:30 Prague Spring and Film II

Projection: **Hungarian newsreels**

Projection: **Polish propaganda films**

12:30 Break

14:00 Panel V: Second life of Prague Spring

moderator: Krzysztof Persak, IPN

KRISTINA BURINSKAITĖ, Genocide and resistance research centre of Lithuania: New forms of anti-Soviet movement in Lithuania and challenges to KGB after “Prague spring”

JAROSLAV CORANIČ, University of Prešov: Restitution of Greek Byzantine Catholic Church in Czechoslovakia in 1968

JANOS RAINER, 1956 Institute: The ‘Korcula Protest’ on 21 August, 1968 - and its Reception by the Hungarian Party & State Security Apparatuses

ŁUKASZ KAMIŃSKI, IPN: The 1968 Experience and the Polish Crisis in 1980-1981

15:50 Witnesses about Prague Spring - Round Table Discussion with Witnesses

moderator: Petruška Šustrová

MIROSLAV KUSÝ

JAROSLAV SUK

LIBUŠE ŠILHÁNOVÁ

AGNIESZKA HOLLAND

17:00 Closing of conference

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

APARAT BEZPIECZEŃSTWA, PROPAGANDA A PRASKA WIOSNA

7-9 września 2008 r., Praga

pod patronatem

Przewodniczącego Senatu Republiki Czeskiej
Přemysla Sobotky

i

Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Bogdana Borusewicza

Organizatorzy:

Instytut Badania Reżimów Totalitarnych (ÚSTR)

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
(IPN)

Instytut Historii Rewolucji Węgierskiej 1956 Roku (Institute 1956)

Instytut Polski w Pradze (IP)

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Karola (FF UK)

PROGRAM_PL

Niedziela, 7 września

18.30 Otwarcie wystawy
„Inwazja 1968”
przygotowanej przez
Instytut Pamięci
Narodowej

Plac Jana Palacha, przed salą
koncertową Rudolfinum

20.00 Muzyka dla Pragi 1968
- pamięci Ryszarda Siwca

Dvořákova síň w sali
koncertowej Rudolfinum, plac
Jana Palacha

K. Husa: Muzyka dla Pragi 1968
T. Baird: Concerto lugubre
L. van Beethoven: 3 symfonia „Eroica”
Orkiestra Polskiego Radia w Katowicach, dyr.
Łukasz Borowicz, skrzypce Ryszard Groblewski

Koktajl (za zaproszeniami)

Poniedziałek, 8 września

9.00 Rejestracja uczestników
Aula Wydziału Filozoficznego
Uniwersytetu Karola, plac Jana
Palacha

9.30 Otwarcie konferencji
Aula Wydziału Filozoficznego
Uniwersytetu Karola, plac Jana
Palacha

Přemysl Sobotka,
Przewodniczący Senatu Republiki Czeskiej
Zbigniew Romaszewski,
Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Pavel Žáček,
Dyrektor Instytutu Badania Reżimów
Totalitarnych
Janusz Kurtyka,
Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
János Rainer,
Dyrektor Instytutu Historii Rewolucji
Węgierskiej 1956 Roku

10.00 Panel I: Europa a Praska
Wiosna 1968 r.

moderator: Miroslav Lehký, ÚSTR

JERZY EISLER, IPN: Polska w 1968 roku
CSABA BÉKÉS, Instytut 1956: Węgry a
Praska Wiosna
TOMÁŠ VILÍMEK, ÚSTR: Reakcje na Praską
Wiosnę w NRD: SED, społeczeństwo i
opozycja
MILAN SOVILJ, Instytut Najnowszej
Historii Serbii: Echa sowieckiej
okupacji Czechosłowacji w prasie
jugosłowiańskiej
PIERRE KENDE, Instytut 1956: Praska
wiosna z perspektywy Paryża

12.30 Przerwa

14.00 Panel II: Aparat
bezpieczeństwa państwach
satelickich ZSRR a Praska
Wiosna

moderator: Łukasz Kamiński

MAGDOLNA BARATH, Archiwum Historyczne
Organów Bezpieczeństwa Państwa:
Węgierski aparat bezpieczeństwa wobec
Praskiej Wiosny
LADISLAV ANTONIU CSENDES, Narodowa Rada
Badań nad Archiwami Securitate: Praska
Wiosna w świetle dokumentów Securitate:
styczeń 1968 - grudzień 1970
GRZEGORZ MAJCHRZAK, IPN: Służba
Bezpieczeństwa PRL a Praska Wiosna

15.30 Panel III: Czechosłowacki aparat bezpieczeństwa wobec Praskiej Wiosny

moderator: Petr Blažek, ÚSTR

TOMÁŠ BURSÍK, ÚSTR: Aparat
bezpieczeństwa a działalność K 231, KAN
i innych organizacji w 1968 r.

MICHAL GREGOR, Instytut Pamięci Narodu:
Wydarzenia 1968 r. z perspektywy StB na
Słowacji

JAN KALOUS, Academia Rerum Civilium,
Kolin, DARIUSZ DĄBROWSKI, IPN, Opole:
Wydarzenia 1968 r. w Jičynie w świetle

dokumentów czeskich i polskich
PAVEL ŽÁČEK, ÚSTR: Działania centralnych
organów czechosłowackiej policji
politycznej w dniach 20-26 sierpnia
1968 r.

17.30 Praska Wiosna i film (cz. I)

Projekcja: Czechosłowacka kronika filmowa
Projekcja: „Zmatek” (1974, reż. Evald
Schorm)

DANIEL RŮŽIČKA (totalita.cz): Praska
wiosna w serialu telewizyjnym „30 spraw
majora Zemana”

Wtorek, 9 września

9.30 Panel IV: Okupacja Czechosłowacji

moderator: Tomáš Bursík (ÚSTR)

WŁADYSŁAW BUŁHAK, IPN: Kierunki badań
nad udziałem Wojska Polskiego w operacji
„Dunaj”: materiały GZP WP, Sztabu

Rozwoju Planowania Obronnego Kraju i
Zarządu II SG przechowywane w Archiwum
IPN

MILAN BÁRTA, ÚSTR: Ofiary wojsk Układu
Warszawskiego w 1968 r.

LUKÁŠ CVRČEK, ÚSTR: Zbrodnicze czyny
członków sił okupacyjnych w 1968 r.

PETR BLAŽEK, ÚSTR: Propaganda wojsk
okupacyjnych w 1968 r.

ANDREA KOZÁRY, Uniwersytet Obrony
Narodowej, Budapeszt: Okupacja
Czechosłowacji - udział wojsk
węgierskich w obiektywie organów
bezpieczeństwa w świetle nowych
dokumentów

11.30 Praska Wiosna i film (cz. II)

Projekcja: Węgierskie kroniki filmowe

Projekcja: Polskie filmy propagandowe

(„W obronie jedności”, Wytwórnia
Filmowa „Czołówka”), fragment Polskiej
Kroniki Filmowej z 1968 r., fragment
relacji Zbigniewa Skoczyłasa, oficera WP,
uczestnika interwencji w 1968 r.

12.30 Przerwa

14.00 Panel V: „Drugie życie” Praskiej Wiosny

moderator: Krzysztof Persak (IPN)

KRISTINA BURINSKAITÉ, Litewskie Centrum
Badań nad Oporem i Ludobójstwem: Nowe
przejawy tendencji antysowieckich na
Litwie i wyzwania dla KGB po Praskiej
Wiosnie

JAROSLAV CORANIČ, Uniwersytet
w Presowie: Restytucja grecko-
bizantyjskiego Kościoła katolickiego
w Czechosłowacji w 1968 roku

JÁNOS RAINER, Instytut 1956: Protest
Korczulski z 21 sierpnia 1968 r. i jego
repcja przez aparat partyjny i aparat
bezpieczeństwa na Węgrzech.

ŁUKASZ KAMIŃSKI, IPN: Doświadczenie
1968 roku a polski kryzys 1980-1981

15.50 Świadkowie o Praskiej Wiosnie - dyskusja okrągłego stołu

moderator: Petruška Šustrová

MIROSLAV KUSÝ

JAROSLAV SUK

LIBUŠE ŠILHÁNOVÁ

AGNIESZKA HOLLAND

17.00 Zakończenie konferencji

Organizers:

Institute for the Study of Totalitarian Regimes

Institute of National Remembrance

Institute for the History of the 1956 Hungarian Revolution

Polish Institute

Faculty of Arts, Charles University

SECURITY APPARATUS
PROPAGANDISM
AND PRAGUE SPRING